

הגזול עצים פרק תשיעי בבא קמא

קו.

עין משפט
גז מוצה

ואם היה זקן, וראוי לעבודה כדמפרש לקמן ואין ראוי לאכילה: **נוהגה להקריב: לכל כהן שירצה**. דהואיל דהוא חזי לעבודה מצוי לשוייה שליח: **ועבודהה ועורה לאנשי משמר**. לכיון דלא חזי לאכילה לא משוי שליח לאכילה: **אכילה גסה**. שנפשו קשה צה:

HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

ואם היה זקן או חולה נותנה לכל כהן שירצה ועבודתה ועורה לאנשי משמר האי זקן או חולה היכי דמי אי דמצוי עביד עבודה ועבודתה ועורה נמי תיהוי ירדיה ואי דלא מצוי עביד עבודה שליח היכי משוי אמר רב פפא **"שיכול לעשות על ידי הדחק עבודה דבי עביד ליה ע"י הדחק עבודה היא ומשוי שליח אכילה"** דבי אכיל על ידי הדחק אכילה גסה היא **"ואכילה גסה לאו כלום הוא משום הכי עבודתה ועורה לאנשי משמר אמר רב ששת"** אם היה כהן טמא בקרבן צבור נותנה לכל מי שירצה ועבודתה ועורה לאנשי משמר היכי דמי אי דאיכא טהורים טמאים מי מצו עבדי ואי דליכא טהורים עבודתה ועורה לאנשי משמר הא טמאים נינהו ולא מצו אכילי אמר רבא **"אימא לבעלי מומין טהורין שבאותו משמר אמר רב אשי"** אם היה כהן גדול אונן נותנה לכל כהן שירצה ועבודתה ועורה לאנשי משמר **"ואינו קמ"ל תנינא"** כהן גדול מקריב אונן **"ואינו אוכל"** ואינו חולק לאכול לערב ס"ד אמרינא כי חס רחמנא עליה דכהן גדול לקרובי הוא אבל לשוויי שליח לא מצוי משוי קמ"ל: **בתנ"י** הגזול את הגר ונשבע לו ומת הרי זה משלם קרן וחומש לכהנים ואשם למושב שנאמר **"וואם אין לאיש גואל להשיב האשם אליו האשם המושב לה"** לכהן מלבד איל הכפורים אשר יכפר בו עליו היה מעלה את הכסף ואת האשם ומת הכסף ינתן לבניו והאשם ירעה עד שישתאב וימכר ויפלו דמיו לנדבה **"נתן הכסף לאנשי משמר ומת אין הירושין יבולין להוציא מידם שנאמר"** ואיש אשר יתן לכהן לו יהיה **"נתן הכסף ליהויריב ואשם לידעיה יצא אשם ליהויריב וכסף לידעיה אם קיים האשם יקריבוהו בני ידעיה ואם לא יחזיר ויביא אשם אחר שהמביא גזילו עד שלא הביא אשמו עד שלא הביא גזילו לא יצא נתן את הקרן ולא נתן את החומש אין החומש מעכב **"גמ'** ת"ר אשם זה קרן המושב זה חומש או אינו אלא אשם זה איל ולמאי נפקא מינה לאפוקי מדרבא דאמר רבא **"גזול הגר שהחזירו בלילה לא יצא החזירו הצאין לא יצא מ"ט אשם קרייה רחמנא כשהוא אומר מלבד איל הכפורים הוי אומר אשם זה קרן תניא אידך אשם זה קרן המושב זה חומש או אינו אלא אשם זה חומש למאי נפקא מינה לאפוקי ממתניתין דתנן נתן לו את הקרן ולא נתן לו את החומש אין החומש מעכב אדרבה חומש מעכב כשהוא אומר **"והשיב את אשמו בראשו וחמישיתו הוי אומר אשם זה קרן תניא אידך אשם זה קרן המושב זה חומש ובגזל הגר הכתוב מדבר או אינו אלא המושב זה כפל ובגניבת הגר הכתוב מדבר כשהוא אומר והשיב את אשמו בראשו וחמישיתו הרי בלילה לא יצא החזירו הצאין לא יצא מ"ט אשם קרייה רחמנא ואמר רבא **"גזול הגר שאין בו שוה פרוטה לכל כהן וכהן לא יצא ידי חובתו מ"ט דכתיב האשם המושב עד שיהא השבה לכל כהן וכהן בעי רבא אין בו למשמרת יהויריב ויש בו למשמרת********

קעו א מ"י פ"ד מהל' כלי המקדש הל' ח: קעו ב מ"י פ"י מהל' מעשה קבנות הלכה י: קעו ג ד מ"י פ"ק מהלכות כלי המקדש הלכה ט ועין בהשגות ובכ"מ: קעו ה מ"י ש"ס הלכה י סגנון עשין קע: קפ ו מ"י פ"ב מהלכות ביאת המקדש הלכה ו ו פ"ק ד מהלכות כלי המקדש הלכה י: קפא ז ח מ"י פ"ב מהל' ביאת המקדש הלכה ח: קפב ט מ"י פ"ח מהל' גולה הלכה ד ה: קפג י מ"י ש"ס הל' י: קפד כ מ"י ש"ס הלכה י: קפה ל מ"י ש"ס הלכה י: קפו מ ג מ"י ש"ס הלכה י: קפז ס מ"י ש"ס הלכה י: קפח ע מ"י ש"ס הלכה י:

תורה אור השלם
1. ואם אין לאיש גאל לקישיב האשם אפ"י האשם המושב לך לכתן מלבד איל הכפורים אשר יכפר בו עליו.
2. ואיש את קרבו ילו ידיו איש אשר יתן לכהן מברכה ה י יתרו.
3. והחזירו את חטאתם אשר עשו וישיב את אשמו בראשו וחמישיתו יקר עליו ונתן לאשר אשם לו.
במדבר ה ח

מוסף רש"י
כהן גדול מקריב אונן דקחמנא שרייה דכמיז לאזוי ולאמו לא יעמלא ומן המקדש לא יצא ולא יחלל וגר ודקשין ליה בשמיטת קדשיו (ובחיים טו) כמת אציו ואמו, שאניו כרין לנאת מקדשותו כלל וכולל להיות עומד ומקריב, כ' לא חלל עבודתו בקר, ומינה ילפינן הא כהן הדיטו שלא יצא חלל (יזחא יג) וכע"ז בחיים טז, ואינו חולק לאכול לערב. כשפטר מאלימותו (ובחיים טז) שלא ודמיה כהן אלא עבודה, וקדשים אחרים לאזין, קל וחומר ממעשר קל שאמרה מורה לא אכלתי בזוי ממנו (יזחא יג). כשהוא אומר מלבד איל הכפורים. זה איל אשם שמינא על שנומת שקר שנשבע (וערובי כח).

(א) לעיל יט: שבת ע"ג, (ב) זכחם טז: ויזחא יג: מ"ק ד: הרויט יב: מוס' דובחם פ"יא, (ג) ויקרא כא, (ד) ודע"ה א' כ"ד, (ה) ג"ל נתן ועי' חייט, (ו) ד"ה אכילה, (ז) ג"ל חטונה, (ח) ויעי' מוספות פסחים ק: ד"ה דלמא ומוספות יבמות מ. ד"ה אכילה ומוס' מ"ר כג. ד"ה פסח.

הגהות הב"ח

(א) במשנה נתן הכסף לאנשי משמר ומת. ניב פירוש מה קודם שהקריבו הקרבן: (ב) רש"י ד"ה נומנו לכל כהן שירצה לכהן דכ"ג מקריב אונן משוי בני שליח הס"ד ואח"כ מ"ה ועבודתה ועורה לאנשי משמר דהוא אינו ראוי להחליק הלכך שליח נמי לא מצוי משוי הס"ד ואח"כ מ"ה מקריב אונן דכתיב: (ג) ד"ה האשם וכו' וקיימא לן: ניב ע"פ ט"ו דף ז' ה: (ד) הוב' ד"ה אכילה וכו' מפיק לה ריש לקיש בהחלוק וקאמר שאוכלי ליהויב דכתיב מ' ד"ה ישרים דרבי ה' דיקוס ילכו:

גליון הש"ס

גמ' אמר רבא. כעין זה צ"ל קט ע"כ גופא א"ר מנינו וכו' נכשפה מקובלת שם כגז שם הראש אפ"פ שלא חידש דבר קאמר גופא משום דבעי ממיר אחרייה ודכותה בדק הגזול וכו':

הגהות הגר"א

[א] תוב' ד"ה לעלוי וכו' עד ס"ד מוסגר צ"ח עגולה למקו ויעי' בת"ח ולת' ס"ה:

הגהות מהר"ב

רנשבורג
[א] תוב' ד"ה לו אינו וכו' דכתיב והמורה וכלל לא מתייב. עיין שם מקובלת ודיוק:

אין

אין הכפורים הוי אומר אשם. דרישא קרן הוא: או אינו אלא אשם זה חומש. ומשכ זה קרן וני"מ לאפוקי ממתניתין דתנן לין החומש מעכב נימא אלדרבה חומש מעכב דאשם קרייה רחמנא לשון קרבן כשהוא אומר כו': משתלם בראש. קרן לצדו שהוא ראש: לגל כהן וכהן שבמשמר ומוסיף משלו עוד להשלים: אין צו. שוה פרוטה לכל משמר יהויריב ויש בו שוה פרוטה לכל משמר ידעיה שהן מועטין מהו:

וקיי"ל **"נתן הכסף לאנשי משמר ומת אין הירושין יבולין להוציא מידם שנאמר"** ואיש אשר יתן לכהן לו יהיה **"נתן הכסף ליהויריב ואשם לידעיה יצא אשם ליהויריב וכסף לידעיה אם קיים האשם יקריבוהו בני ידעיה ואם לא יחזיר ויביא אשם אחר שהמביא גזילו עד שלא הביא אשמו עד שלא הביא גזילו לא יצא נתן את הקרן ולא נתן את החומש אין החומש מעכב אדרבה חומש מעכב כשהוא אומר **"והשיב את אשמו בראשו וחמישיתו הוי אומר אשם זה קרן תניא אידך אשם זה קרן המושב זה חומש ובגזל הגר הכתוב מדבר או אינו אלא המושב זה כפל ובגניבת הגר הכתוב מדבר כשהוא אומר והשיב את אשמו בראשו וחמישיתו הרי בלילה לא יצא החזירו הצאין לא יצא מ"ט אשם קרייה רחמנא ואמר רבא **"גזול הגר שאין בו שוה פרוטה לכל כהן וכהן לא יצא ידי חובתו מ"ט דכתיב האשם המושב עד שיהא השבה לכל כהן וכהן בעי רבא אין בו למשמרת יהויריב ויש בו למשמרת******